

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/42/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200064
Dátum vydania rozhodnutia:	06.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200064.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Ivana Rumanu v právnej veci žalobcu: Bc. M. G., Z., právne zastúpený JUDr. Igorom Nitrianskym, advokátom, J. Braneckého 14, Trenčín, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministersky spravodlivosti Slovenskej republiky č. 7610/2009/52-RK zo dňa 21. decembra 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/20/12-58 zo dňa 16. januára 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/20/12-58 zo dňa 16. januára 2013 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) žalobu žalobcu zamietol a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. Žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministerky spravodlivosti SR č. 7610/2009/52-RK zo dňa 21.12.2011, ktorým bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie č. 7610/2009/52 zo dňa 11.03.2011 tak, že žalobca bol podľa § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcov, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí (ďalej len zákon č. 382/2004 Z.z.) vyčiarknutý zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, z oddielu na zápis znalcov, odbor: Písmoznalectvo, odvetvie: Ručné písmo (identifikácia pisateľa). Zmena prvostupňového rozhodnutia sa týkala formálnej stránky výroku prvostupňového rozhodnutia, keďže došlo k zmene názvu znaleckého odboru, v rámci ktorého

žalobca vykonával svoju znaleckú činnosť.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobca bol riadne pozvaný na dva termíny odbornej skúšky, pričom sa z obidvoch ospravedlnil pre náhle zhoršenie zdravotného stavu a vždy len niekoľko dní pred samotným termínom skúšky. Tieto subjektívne dôvody boli pričítané na ťarchu žalobcu. Druhostupňový správny orgán sa zaoberal aj samotnou podstatou neúčasti žalobcu na skúškach a vyslovil názor o účelovosti oboch tvrdených práceneschopnostiach žalobcu, s cieľom vyhnúť sa vykonaniu odbornej skúšky. Terajšie vyčiarknutie žalobcu zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov nepredstavuje trvalú prekážku pre opätovný zápis žalobcu do tohto zoznamu, pretože prekážka podľa § 5 ods. 1 písm. i/ zákona č. 382/2004 Z.z. sa vzťahuje len na vyčiarknutie uložené ako disciplinárne opatrenie podľa § 27 ods. 3 písm. d/ zákona č. 382/2004 Z.z. a žalobca tak kedykoľvek môže podať žiadosť o zápis, ktorému bude samozrejme predchádzať, splnenie všetkých zákonných predpokladov.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/20/12-58 zo dňa 16.01.2013 a žalobe v celom rozsahu vyhovel, prípadne napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Žalobca úvodom zhrnul skutkový stav, z ktorého vychádzal súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí, s ktorým sa však žalobca nestotožnil. Žalovaný je subjektom verejného práva vykonávajúceho právomoc štátneho orgánu, ktorý je povinný postupovať podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava). Právny názor súdu, ktorým dôvodí, že lehota stanovená právnym predpisom nebola prepadná, ale skôr poriadková a táto nebráni kedykoľvek žalovanému uplatniť právo vyčiarknuť žalobcu zo zoznamu podľa § 34 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z.z. je nesprávnym názorom, nalomujúcim princípy právnej istoty plynúce z ustanovenia čl. 152 ods. 4 ústavy. Rovnako za porušenie zásady proporcionality považuje žalobca názor súdu k otázke plynúcich lehôt. Žalobca poukázal na skutočnosť, že stanovenie hmotnoprávných lehôt obsiahnutých v jednotlivých predpisoch materiálneho práva je významná najmä pre posúdenie, či určité bolo uplatnené riadne a včas. Pokiaľ žalovaný, vedomý si povinností zodpovedajúcich pri uplatnení tzv. prechodných ustanovení právneho predpisu, ktoré zákonodarec premietol do obsahu právnej normy, neuplatnil v zákonom stanovenej lehote, právo zakladajúce právomoc správneho orgánu aplikovaním ustanovenia § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z., pomocou ktorého (nad zákonom limitujúci čas) na rozdiel od kvalifikovaných dôvodov daných v ustanovení § 8 zákona č. 382/2004 Z.z. mohol uplatniť právo vyčiarknutia znalca zo zoznamu a ak v takto stanovenej lehote neurobil, potom právo správneho orgánu uplatniť mimoriadny postup, na základe ktorého by malo dôjsť k vyčiarknutiu, zaniklo. Po uplynutí zákonom stanovenej lehoty mohol správny orgán postupovať už len aplikáciou kvalifikovaných dôvodov podľa § 8 zákona č. 382/2004 Z.z. a nie podľa prechodného ustanovenia § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. Nesplnenie povinnosti znalca, umožňovalo správneho orgánu včas uplatniť právo na aplikáciu ustanovenia § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. Vyčiarknutie zo zoznamu znalcov má povahu sankčného opatrenia s dopadom na samotnú podstatu činnosti znalca. Žalobca si splnil zákonom stanovené povinnosti podľa § 5 ods. 1 písm. d/ zákona č. 382/2004 Z.z., keď absolvoval skúšky z odborného minima dňa 16.03.2007. Následne si žalobca podal prihlášku na odbornú skúšku podľa § 5 ods. 3 vyhlášky č. 490/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška č. 490/2004 Z.z.) na konkrétny dátum 28.06.2007, kedy bola naplánovaná odborná skúška aj pre ostatných znalcov z odboru písomoznalectvo, avšak žalovaný žalobcovi neumožnil vykonanie tejto skúšky. Žalobca v závere svojho odvolania poukázal ešte na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj na ustanovenia čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Dňa 24.09.2013 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) doručené doplnenie odvolania žalobcu, v ktorom uviedol, že písomnú prihlášku podal riadne a včas na ministerstvo, pričom od prihlásenia sa na skúšku zo dňa 18.06.2007 do 31.08.2008 nebola žalobcovi zaslaná žiadna pozvánka na vykonanie potrebnej skúšky. Žalobca sa po úspešnom absolvovaní skúšky z odborného minima prihlásil na odbornú skúšku, ktorá sa pre väčšinu písomoznalcov mala konať dňa

28.06.2007, avšak namiesto pozvánky bolo žalobcovi doručené, že žiadosť žalobcu je evidovaná a bude mu určený nový termín konania. Následne žalobca čakal na nový termín konania skúšky a na vykonanie odbornej skúšky bol pozvaný až dňa 26.04.2010 a následne 16.05.2011, ktorých sa žalobca z dôvodu práceneschopnosti zúčastniť nemohol. Dňa 20.05.2011 požiadal žalobca o nový termín vykonania skúšky, pričom žalovaný mu zaslal odpoveď, že žiadosť eviduje a určí nový termín skúšky. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len Ministerstvo spravodlivosti SR) tak svojím postupom neumožnilo žalobcovi v zákonom stanovenej lehote, do 31.08.2007 vykonať odbornú skúšku. Nemožno prikladať na ťarchu žalobcu, ktorý sa v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu nemohol zúčastniť predmetných termínov skúšky a sankcionovať ho za to. Prvostupňové rozhodnutie žalovaného zo dňa 11.03.2011 si žalobca prevzal dňa 30.05.2011, čiže po termíne odbornej skúšky, ktorá sa mala konať dňa 16.05.2011.

Žalobca taktiež poukázal na existenciu prekážky res iudicata, keďže prvostupňové rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti SR o vyčiarknutí zo dňa 27.08.2009 a prvostupňové rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 11.03.2011, ktoré vyvolalo celé konanie o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu znalcov, čo sa týka skutkového stavu sú absolútne totožné. Až následným rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 21.12.2011 sa píše o nových skutočnostiach. V čase vydania rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 11.03.2011, doručeného žalobcovi dňa 30.05.2011, nemohlo ministerstvo vedieť, či sa žalobca zúčastní odbornej skúšky dňa 16.05.2011.

Povinnosťou žalobcu v zmysle § 34 ods. 5 zákona č. 382/2004 Z.z. bolo prihlásiť sa na odbornú skúšku najneskôr do 31.12.2007, čo žalobca dňa 18.06.2007 splnil. Následne bolo povinnosťou žalovaného umožniť žalobcovi vykonať odbornú skúšku v súlade s týmto zákonom. Keďže žalovaný si túto povinnosť nesplnil, nemožno predmetné ustanovenie vykladať v neprospech žalobcu.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril. Odvolanie žalobcu mu bolo doručené dňa 29.05.2013 a doplnenie odvolania dňa 23.04.2014.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu senát najvyššieho súdu zistil, že žalobca bol vymenovaný za znalca dňa 28.04.1998, zákon č. 382/2004 Z.z. nadobudol účinnosť dňa 01.09.2004. V zmysle § 34 ods. 3 písm. b/ zákona č. 382/2004 Z.z. bol žalobca ako znalec povinný do 31.08.2007 preukázať splnenie podmienky odborného minima a odbornej skúšky podľa tohto zákona. Žalobca bol vyčiarknutý zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov dňa 18.01.2007, čo však bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/175/07-51 zo dňa 01.04.2009. Žalobca absolvoval odborné minimum a dňa 18.06.2007 podal u žalovaného prihlášku na odbornú skúšku v odbore: Písmoznalectvo, odvetvie: ručné písmo.

Dňa 28.08.2009 žalobca požiadal o oznámenie termínu vykonania odbornej skúšky. Rozhodnutím č. 29583/2009/51/ZT zo dňa 27.08.2009 Ministerstvo spravodlivosti SR rozhodlo o vyčiarknutí žalobcu zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Toto prvostupňové rozhodnutie bolo rozhodnutím č. 29583/2009/51/ZT zo dňa 30.10.2009 v celom rozsahu v rámci autoremedúry zrušené, z dôvodu, že absolvovanie odbornej skúšky v predmetnom odbore mu objektívne nebolo umožnené.

Žalobca bol na základe poverenia pozvaný na odbornú skúšku znalca na termín 26.04.2010. Dňa

23.04.2010 žalobca požiadal o ospravedlnenie neúčasti na odbornej skúške dňa 26.04.2010 z dôvodu vážneho ochorenia.

Dňa 28.05.2010 podal žalobca opätovne žiadosť o vykonanie odbornej skúšky. Ústavom súdneho inžinierstva v Žiline bol žalobcovi určený nový termín odbornej skúšky na deň 16.05.2011, avšak aj z tohto termínu sa žalobca dňa 11.05.2011 ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti.

Rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR č. 7610/2009/52 zo dňa 11.03.2011 bol žalobca podľa § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. vyčiarknutý zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov z dôvodu, že nevykonal odbornú skúšku znalca z predmetného odboru a nesplnenie tejto povinnosti, vyplývajúcej z § 34 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z.z. znalcom malo za následok vznik povinnosti Ministerstva spravodlivosti SR rozhodnúť o jeho vyčiarknutí do 31.08.2009. Rozhodnutím ministersky spravodlivosti č. 7610/2009/52-RK zo dňa 21.12.2011 bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie č. 7610/2009/52 zo dňa 11.03.2011, avšak len z formálnej stránky, týkajúcej sa zmeny názvu znaleckého odboru.

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z.z. znalci a tlmočníci, ktorí sú vymenovaní ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, ústavy a iné pracoviská zapísané v zozname podľa doterajších predpisov, sa považujú za znalcov - fyzické osoby, znalecké organizácie alebo tlmočníkov podľa tohto zákona.

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 382/2004 Z.z. znalci - fyzické osoby, znalecké organizácie, tlmočníci a prekladatelia podľa odsekov 1 a 2 sú povinní ministerstvu

a) do 28. februára 2005

1. preukázať splnenie podmienky bezúhonnosti,
2. predložiť doklad o zaplatení správneho poplatku za zápis do zoznamu,
3. predložiť úradne osvedčenú kópiu zmluvy o uzavretí poistenia zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s vykonávaním znaleckej činnosti, tlmočnickej činnosti alebo prekladateľskej činnosti,
4. nahlásiť údaje, ktoré sa zapisujú do zoznamu,

b) do 31. augusta 2007 preukázať splnenie podmienky odborného minima a odbornej skúšky podľa tohto zákona.

Podľa § 34 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z.z. znalci, tlmočníci a prekladatelia podľa odsekov 1 a 2, ktorí do 31. augusta 2007 nepreukázali splnenie podmienky podľa § 34 ods. 3 písm. b/ sú povinní preukázať splnenie podmienky odborného minima a odbornej skúšky podľa tohto zákona do 31. augusta 2008.

Podľa § 34 ods. 5 zákona č. 382/2004 Z.z. znalci, tlmočníci a prekladatelia podľa odsekov 1 a 2, ktorí majú záujem absolvovať odbornú skúšku podľa tohto zákona, musia na účely preukázania splnenia podmienky odbornej skúšky podľa odseku 4 podať prihlášku na odbornú skúšku najneskôr do 31. decembra 2007; na neskôr podané prihlášky sa neprihliada.

Podľa § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. Ministerstvo rozhodne o vyčiarknutí znalca - fyzickej osoby, znaleckej organizácie, tlmočníka alebo prekladateľa podľa odsekov 1 a 2 zo zoznamu najneskôr do 28. februára 2006, ak nesplní podmienky uvedené v odseku 3 písm. a/, alebo do 31. augusta 2009, ak nesplní podmienky uvedené v odseku 3 písm. b/.

Senát odvolacieho súdu sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa ohľadom povinnosti znalca v zmysle § 34 ods. 3 písm. b/ zákona č. 382/2004 Z.z. preukázať splnenie podmienky odbornej skúšky a odborného minima. Žalobca úspešne absolvoval odborné minimum, avšak neabsolvoval odbornú skúšku.

Rovnako podľa najvyššieho súdu nie je možné administratívne rozhodnutie zo dňa 27.08.2009 považovať za prekážku veci rozhodnutej k prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 11.03.2011, keďže žalobca v prvom prípade nemal reálnu možnosť odbornú skúšku absolvovať. Žalobca poukázal na to, že si podal prihlášku dňa 18.06.2007, avšak skúška v odbore Písomníctvo, odvetvie: ručné pismo sa konala

už dňa 28.06.2007, teda len 10 dní po doručení uvedenej žiadosti, a tak žalobcovi nebolo umožnené zúčastniť sa na odbornej skúške.

Lehotu, stanovenú na rozhodnutie o vyčiarknutí znalca v zmysle § 34 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. nie je možné vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak ministerstvo nestihlo rozhodnúť o vyčiarknutí znalca do stanovenej lehoty, t.j. do 31.08.2009, znalec má naďalej právo zostať zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, a to i napriek tomu, že nesplnil podmienky stanovené zákonom. Naopak i podľa názoru senátu odvolacieho súdu nejde o takú zákonnú lehotu, ktorá by mala charakter prekluzívny, z hľadiska posúdenia plynutia lehoty na vydanie rozhodnutia ministerstva. Správne preto ustálil prvostupňový súd, keď vo svojom rozsudku konštatoval, že nedodržanie tejto lehoty nemá za následok zánik práva žalovaného vydať rozhodnutie o vyčiarknutí znalca. Pokiaľ by nedodržanie tejto lehoty znamenalo zánik práva žalovaného vydať predmetné rozhodnutie, musel by byť jej prepadný účinok stanovený v zákone, čo však nie je. Verejným záujmom obsiahnutým v predmetnom zákone je, aby výkon znaleckej činnosti bol vykonávaný len osobami, ktoré svoju odbornosť preukázali i odbornými skúškami.

Žalobca od účinnosti zákona vedel o povinnosti vykonať odbornú skúšku tak, ako je to stanovené v § 34 zákona č. 382/2004 Z.z., t.j. od 01.09.2004, a bolo len v jeho záujme, aby splnil všetky zákonom požadované predpoklady. Poukazujúc na uvedené, sa podľa názoru najvyššieho súdu, žalobca nemôže z hľadiska posúdenia zákonnosti predmetného rozhodnutia žalovaného úspešne odvolávať len na to, že sa z oboch predvolaných termínov na vykonanie odbornej skúšky ospravedlnil a to z dôvodu pracovnej neschopnosti. Pokiaľ mu uvedené subjektívne prekážky bránili dostaviť sa na stanovený termín odbornej skúšky, čoho následkom bolo vydanie rozhodnutia o jeho vyčiarknutí zo zoznamu znalcov, má žalobca možnosť uchádzať sa po splnení zákonom stanovených podmienok o nový zápis do tohto zoznamu. Odvolací súd sa stotožnil i so záverom žalovaného k zistenému skutkovému stavu o tom, či vôbec žalobcom tvrdené dôvody existovali. Je totiž zrejmé, že jeho zdravotný stav sa vždy zhoršil niekoľko dní pred skúškou (22. apríla 2010, resp. 11. mája 2011). Ďalej bol vždy vyšetrovaný lekárkou, ktorej ambulancia sa nachádza v Bratislave, avšak ospravedlnenia neúčasti sú datované vždy v Trenčíne. V prvom prípade mal žalobca dňa 22. apríla 2010 predpísaný kľud na lôžku (po vyšetrení lekárkou v Bratislave), následne 23. apríla 2010 (t.j. deň po vyšetrení) faxoval svoje ospravedlnenie z faxového čísla JUDr. Igora Nitrianskeho z Trenčína. V druhom prípade je ospravedlnenie datované v rovnaký deň ako potvrdenie lekára (11. mája 2011), avšak bolo podané v Trenčíne, kým vyšetrenie vykonala lekárka v Bratislave. Tieto skutočnosti spochybňujú, či bol žalobca v daných časoch skutočne natoľko chorý, aby sa nemohol dostaviť na skúšku, keď sa v oboch prípadoch mohol dopraviť z Bratislavy do Trenčína.

S poukazom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/20/12-58 zo dňa 16.01.2013 ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, keďže dôvody, ktoré prvostupňový súd v rozsudku uviedol, považuje za správne.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobca v konaní nebol úspešný, preto mu súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.